

kunst & media

Wat u niet mag missen op het 20ste Over het IJ festival

23

Youp van 't Hek leent zijn stem aan Obelix

AMSTERDAM – Cabaretier Youp van 't Hek leent zijn stem aan de bekende stripheld Obelix in de nieuwe bioscoopfilm *Asterix & Obelix bij de Britten*. Acteur en presentator Patrick Martens spreekt de stem van Asterix in. "Wel mijn type, die Obelix. Dom en optimistisch. Het is een mooie manier om het leven door te komen," zegt de Van 't Hek over zijn rol.

Eerste namen bekend Amsterdam Dance Event

AMSTERDAM – Amsterdam Dance Event (ADE) heeft de eerste namen bekendgemaakt voor de editie van dit jaar. Dj's Josh Wink, Carl Cox en Richie Hawtin zullen tijdens het evenement plaatsnemen achter de dekken van ADE. De organisatie legde ook Sander van Doorn, Luke Slater, DJ Sneak, Hardwell, Octave One, Ryan Marciano en Sunnery James vast.

Merel Westrik

FOTO ANP

Merel Westrik krijgt dagelijks programma

AMSTERDAM – WNL-presentatrice Merel Westrik krijgt tijdens de zomermaanden een dagelijks praatprogramma op Nederland 3, op de plek van *De wereld draait door*. Het programma, dat vanaf 23 juli te zien is, heet *Half 8 Live!* en behandelt nieuws, sport, politiek, misdaad en showbizz. Tot augustus 2011 werkte Westrik voor AT5.

In 2013 nog acht veelverdieners NPO

AMSTERDAM – Het aantal presentatoren bij de publieke omroep die meer dan de balkenendenorm verdienen, zal volgend jaar zijn teruggebracht naar acht. Dat schrijft CDA-minister Marja van Bijsterveldt in een brief aan de Tweede Kamer. Momenteel zijn er elf presentatoren die boven de balkenendenorm van 193.000 euro zitten.

Social media top 10

- 1 Johan Fretz
- 2 Abraham Moszkowicz
- 3 Mathijs Bouman
- 4 Bert Wagendorp
- 5 Ivo Victoria
- 6 Arnon Grunberg
- 7 Joris Luyendijk
- 8 Kluun
- 9 Anna Drijver
- 10 Sylvia Witteman

parool.nl/socialmediatop50 | Bertram + De Leeuw

De meest besproken schrijvers op internet

Ruud van Hemert overleden

Van onze kunstredactie

AMSTERDAM – Regisseur Ruud van Hemert is vanochtend op 73-jarige leeftijd overleden. Van Hemert werd vooral bekend met tv-werk in de jaren zeventig en films als *Schatjes!* in de jaren tachtig.

De zwart-komische films van Van Hemert werden door critici weggezet als plat en seksistisch. In 1984 debuteerde hij met *Schatjes!*, over een gezin waarin kinderen en ouders elkaar het huis uitvechten. De ouders werden gespeeld door Peter Faber en Geert de Jong. Een opmerkelijke rol was weggelegd door de toen minderjarige Akkema, die naakt onder douche in beeld werd gebracht.

Schatjes! trok 1,5 miljoen bioscoopbezoekers en werd daarmee één van de succesvolste Nederlandse films van de jaren tachtig. Er kwam ook een vervolg, *Mama is boos!*.

In 1988 maakte hij *Honneponnetje*, met Nada van Nie, een sekskomedie over een zestienjarig meisje. In 2001 maakte hij *Ik ook van jou*, een weinig succesvolle verfilming van het gelijknamige boek van Ronald Giphart. In 2004 maakte hij met *Feestje!* zijn laatste film.

Van Hemert begon in de jaren zeventig als televisieregisseur. Hij werkte onder andere samen met Wim T. Schippers aan de programma's *De Fred Haché Show* en *Barend is weer bezig!*. Ook schreef hij een boek over zijn leven, *De Bruut*, naar de bijnaam 'Bruut van Hemert' die hij onder acteurs zou hebben.

Vorig jaar werd bij Van Hemert keelkanker geconstateerd.

ADVERTENTIE

Eindexamenwerk Veel naar binnen gekeerd werk van eindexamenlichting Gerrit Rietveld Academie

Rosa Sijben bij haar eindexamenwerk *Getting stuff done*. 'Het gaat me om de suggestie van functionaliteit, terwijl er niets functioneels gebeurt.'

FOTO MAARTEN STEENVOORT

Laatstejaars knutselen wat af

De studenten van de Gerrit Rietveld Academie laten op de Eindexamenexpositie 2012 hun visitekaartje zien. Waar is de nieuwe Rineke?

MARK MOORMAN

In de week dat voormalig student Rineke Dijkstra geëerd werd met een groot retrospectief in het Guggenheim Museum in New York, opende de Rietveld de deuren voor de Eindexamententoonstelling 2012.

De traditionele opening werd verricht door schrijver en 'fotodetective' Hans Aarsman, die de aanstormende kunstenaars een hart onder de riem stak met een geestig verhaal over de pad naar het succes dat geplaveid is

met afwijzingen; de spreker had er een speciale map voor aangelegd. "Je moet heel actief zijn om zo'n map vol te krijgen."

Aarsman tekende een grafiek waarbij zijn belastbaar inkomen gelijke tred hield met het aantal afwijzingen. De serieuze les die hier achter schuilt: durf je nek uit te steken. "Omhoud dat er een Himalaya van afwijzingen achter elk succes schuilt."

De 'nek uitsteken' blijft jaar in jaar uit een lastig gegeven op de Rietveld. Dwalend door de zalen en kelders van de twee gebouwen, waar letterlijk elke ruimte lijkt benut – ja, ook die nis onder de keldertrap – zijn er maar weinig momenten die een esthetisch plezier geven.

Veel vorm- en materiaalonderzoek, van ventilatoren die piepschuimen balletjes door een lokaal jagen, tot zacht wiegende kale peertjes die

schaduwen over de muren laten dansen. Veel conceptuele opzetjes, waar de uitvoering bepaald slordig is te noemen. Een bord met de tekst 'DO-NOT eat this. TANKS' met daarbij een grote donut en een aantal houten tanks. Er is wat afgeknutseld en vervolgens toegedekt met conceptueel, met alle respect, geouwehoer. Naast veel naar binnen gekeerd

'Achter elk succes gaat een Himalaya van afwijzingen schuil'

werk, zijn er ook genoeg studenten die al geheel in de geest van Dijkstra en Aarsman de wereld aan het overnemen zijn.

Lilly Lam van het designLAB ont-

wierp een stadsbank die letterlijk voldeed aan alle megalomane ambities zoals stadsdeel Zuid die rond de Zuidas heeft geformuleerd. De bank is niet echt om op te zitten, maar illustreert wel op geestige wijze de spanning tussen ontwerper en opdrachtgever.

Thomas Langedijk ging nog een stapje verder richting samenleving en richtte de Nederlandse Efficiëntie Partij op, aan de ene kant een commentaar op populisme, aan de andere kant een zorgvuldige studie van de hemeltergende huisstijl van moderne politieke partijen.

Rosa Sijben (23) maakte één van de sterkste werken van deze jaargang. De installatie en performance *Getting stuff done* won meteen de Beeldende Kunst Afdelingsprijs, voor beste studentenwerk van het jaar.

In een kelderruimte heeft Sijben

een aantal moeilijk te definiëren spullen (bouwmaterialen?) neergezet, die op gezette tijden door een paar verhuizers worden weggehaald, op een truck worden geladen en door de stad worden gereden. Daarna wordt het spul weer teruggezet, op een andere plaats in de ruimte.

"Het gaat me om de suggestie van functionaliteit, terwijl er niets functioneels gebeurt." Noch de spullen (stuff) noch de handelingen hebben een functie en daarmee wordt een abstract kunstwerk gemaakt, dat oogt als iets alledaags. Het is geestig, ontregelend en staat midden in de wereld. De map met afwijzingen blijft voorlopig leeg.

Eindexamenexpositie Rietveld Academie, t/m 8 juli, Frederik Roeskestraat 96, gerritrietveldacademie.nl

Feest voor een balletmonument

Een gala met de koningin, vrienden, familie en hoogtepunten uit eigen werk: beter had Hans van Manen zijn tachtigste verjaardag niet kunnen vieren.

LORIANNE VAN GELDER

Zichtbaar ontroerd verlaat Hans van Manen het podium, terwijl het publiek een staande ovatie geeft en om hem heen dansers en andere balletaanveranten staan. Danseres Alexandra Radius haalt hem weer terug uit de coulissen. Hij buigt nog een keer, maar weet niet hoe snel hij van het podium af moet komen.

Van Manen heeft zojuist tachtig rozen in handen gekregen, uitgedeeld door zijn muze, Radius en andere belangrijke mensen in zijn leven. Ook heeft hij, samen met de vijftienhonderd toeschouwers, acht van zijn mooiste balletten gezien, uitgevoerd door zijn thuisbasis het Nationale Ballet.

Het is een avond om Van Manens werk en leven te vieren, zegt Ted Brandsen, directeur van het Nationale Ballet. In de foyer ligt een felicitatieboek, maar Brandsen neemt vast een voorschot. Hij roemt Van Manen om zijn werk en noemt hem een groot kunstenaar. "Hans is een monument, maar hij is verre van monumentaal."

Van Manen is de choreograaf van de contrasten. Elk ballet speelt ermee: chaos versus orde, de groep tegen de eenling, de vrouwen en de mannen. Het ene moment tot tranen geroerd – als een duo danst op de muziek van

Hans van Manen (met zwarte vlinderdas) neemt na afloop samen met de dansers van het Nationale Ballet het applaus in ontvangst.

FOTO JERRY LAMPEN/ANP

Satie (*Trois gnosiennes*), met een grote piano in het midden, die wordt rondgereden door drie andere dan-

sers – het volgende hardop lachend. Want Van Manens dans is geestig, het spot met de klassieke dansregels en

zet je op het verkeerde been.

Voor wie de meesterchoreograaf niet kent is de avond een spoedcursus Van Manen. 125 balletten maakte hij. Het imposante *Grosse Fuge* bijvoorbeeld, waarin Van Manen bewijst dat ook op Beethoven gedanst kan worden. Vier dansers in grote zwarte rokken en vier lieflijke danseressen in wit trekken naar elkaar toe, dagen uit en stoten weer af.

Kenner in de zaal verzuchten 'O ja, die ken ik' als een goude oude voorbij komt. Maar het is een vrolijke zucht, want er is geen wanklank of kritiek te horen.

Halverwege wordt de film *Hans van Manen, performer* getoond, gemaakt door Van Manens partner Henk van Dijk. In de korte montage is de jonge

Een avond om Van Manens werk en leven te vieren

Van Manen te zien als danser. Verrassend is hoe vitaal Van Manen is, want ook op hogere leeftijd danst nog hij alle pasjes voor.

Het laatste stuk is het slotdeel van *Black cake*, dat Van Manen in 1989 ter gelegenheid van het dertigjarig jubileum van het Nederlands Dans Theater maakte. De dansers zijn gehuld in avondkleding en drinken champagne. Dan dansen ze dronken achter de ober aan voor een tweede glas. Het is een feest in een feest, een geestige knipoog naar de avond. Aan het eind staat het hele balletensemble op het toneel. Ze heffen hun glas naar Van Manen en dan stort een gouden confettiregen op hen neer.

Hartverwarmende avond bij KCO

KLASSIEK Kennismakingsconcert Koninklijk Concertgebouworkest o.l.v. David Afkham. Werken van Saygun, Mendelssohn, Saint-Saëns, Prokofjev. Gehoord: 4/7, Concertgebouw.

★★★★☆

In het bijzijn van een Argentijnse prinses speelde een Nederlands orkest met daarin twintig verschillende nationaliteiten onder leiding van een Duitse dirigent muziek van een Turkse, een Franse en een Russische componist, met medewerking van een Palestijns-Israëlische pianist. Het publiek, bestaand uit Marokkanen, Turken, Surinamers, Antillianen, Chinezen, Japan-

ners, Indiërs van rond de dertig en enkele verdwaalde wat oudere Hollanders, klapte de handen stuk, soms ook tussen de delen, waaruit kon worden afgeleid dat menigeen voor het allereerst in zijn of haar leven een klassiek concert in het Concertgebouw bijwoonde.

Het betrof dan ook het Kennismakingsconcert van het Concertgebouworkest, georganiseerd samen met Forum, instituut voor multiculturele vraagstukken, op instigatie van Prinses Máxima der Nederlanden, beschermvrouwe van het KCO. "Niet iedereen weet dat het orkest bestaat en dat het er voor alle Nederlanders is," zegt Máxima in een interview in het laatste nummer van *Preludium*. En daar moest iets aan gebeuren.

Het eerste Kennismakingsconcert, in 2009, was een groot succes. Het tweede, in 2011, idem dito. Voor nummer drie, gisteravond in een mudvol Grote Zaal, gold hetzelfde. "Het is nu een traditie geworden," zei Sadik Harchaoui, de opvolger van Ahmed Aboutaleb als directeur van Forum, voorafgaand aan de eerste klanken. Het ziet er dus naar uit dat het een jaarlijks evenement wordt.

Het is allemaal heel mooi en hartverwarmend dat de jonge, toekomstige

ge *decision makers* van allochtone afkomst zich eenmaal per jaar kunnen laven aan Hoge Prachtkunst – de abonnementhouders van de toekomst.

Toch moeten we de feestvreugde even bederven. Onder leiding van de jonge dirigent Afkham, die een stijve gestiek tentoonspreidde, met een nagenoeg vleugellamms linkerarm, speelde het KCO niet op zijn best. De *Suite op. 4* van de Turkse componist Ahmet Adnan Saygun, een Nederlandse première, was bovendien nogal mager. Mendelssohns *Rondo brillant* werd vooral log gespeeld en Saint-Saëns' *Afrika* was een niemen-dalletje.

Gelukig maakte de afsluiter, delen uit *Romeo en Julia* van Prokofjev, alles goed. Brillante, hypervirtuoze muziek van een geniale componist, magistraal gespeeld door de zwaar op de proef gestelde musici.

ERIK VOERMANS

ADVERTENTIE

HUUB STAPEL
Mannen komen van Mars, Vrouwen van Venus
EXTRA VOORSTELLINGEN
VR 20 EN ZA 21 JULI

★★★★ (Volkskrant)
★★★★ (Telegraaf)
'Hilarisch hoorcollege' (GPD)

10 T/M 14, 16, 20 & 21 JULI

RESERVEER NU OP DELAMAR.NL OF BEL 0900 - 33 52 627 (09.00-18.00)

DE LA MAR THEATER